

Не грайтесь з вогнем, панове імперіалісти!

Весь радянський народ з гнівом і обуренням «сприйняв вісті про нечуване, агресивне рішення президента Сполучених Штатів Америки розпочати морську блокаду республіки Куба. Це рішення не може не хвилювати кожного, кому дорогий мир, хто не хоче, щоб над землею розгорілась пожежа термоядерної війни. На заводах і фабриках нашої країни, в селах та училищах закладах проходять мітинги, на яких радянські люди висловлюють своє обурення агресивними діями американського уряду, ще раз висловлюють свою солідарність з геройчним народом братньої Куби. Всі вони приєднують свій голос до справедливої та мудрої заяви Радянського Уряду.

В середу, 24 жовтня, о 2 годині 30 хв. зібрались на мітинг студенти та викладачі історичного факультету, співробітники юридичного факультету, наукової та студентської бібліотек. Мітинг відкриває декан історичного факультету доцент С. М. Ковбасюк і надає слово доценту Меліхову.

— Весь народ, — говорить промовець, — охоплений гнівом з приводу нової провокації США. Агресивні дії Сполучених Штатів становлять реальну загрозу загальному миру. Ми прагнемо вирішити це суперечне питання мирним шляхом, але у випадку агресії всі ми готові дати відсіч агресорові.

З словами протесту проти агресивних намірів американських імперіалістів виступають студенти Ю. Варбанець та В. Замуленко, головний бібліотекар В. С. Фельдман.

Збори одностайно приймають рішення:

1. Засудити зухвалі дії уряду США;
2. Підтримати дії Радянського Уряду;
3. Посилити пильність, поліпшити свою роботу з метою дальнього зміцнення економічної та оборонної могутності нашої країни.

Мітинги пройшли також на всіх факультетах та в установах університету. Студенти та співробітники приєднують свої голоси до справедливої вимоги радянських людей, всього прогресивного людства:

«Руки геть від Куби, панове імперіалісти!».

ПЕРЕД ВІД'ЇДОМ

У вівторок-хімікі-третіокурсники, що працювали у с. Полянецьке, мали від'їджати додому, а в понеділок ввечері у великому сільському клубі відбувся прощальний вечір.

Відкрив вечір голова колгоспу. Він тепло попрошається з нами і повідомив про рішення правління колгоспу виголосити подяку групі хіміків за відмінну працю. Нікого не відзначали окремо: адже всі працювали сумінно, ледарів не було.

Після урочистої частини відбувся концерт художньої самодіяльності студентської групи. Концерт тривав 2 години: студенти (Шестопалова, Козляніна та інші) багато попрошували, готуючи його. На жаль, у наших співаків та танцюристів не було акомпанементу, але бурхливі оплески були доказом успіху «артістів».

А наступного дня ми виїхали додому. Колгоспники тепло проводжали нас, бо студенти своєю сумінною працею завоювали їх повагу.

І. О. ЯКОВЕНКО,
керівник групи.

Спочатку і потім

1 жовтня ми, студенти англійського відділу факультету іноземних мов, прибули до колгоспу ім. Котовського.

Дуже скоро ми ввійшли в колію звичайного трудового життя, звікли. Все рідше чулися подібні висловлювання: «Я так втомилася...», «У мене болять руки» і т. п.

Роботу ми виконували різну: очищали кукурудзу на колгоспному току, збиралі в полі кукурудзу, яка залишалася після комбайна, навантажували автомашини. Норми були встановлені досить високі, і спочатку ми не завжди справлялися з завданням. А потім у нас з'явилися свої ударники

рекордсмени: Скрипник, Курбатов, Концеус, Шаповалова. «Можемо виступати в цирку, — сміються вони. — Новий атракціон — очищення 20 початків кукурудзи за 1 хвилину».

На прощання ми порадували колгоспників невеличким концертом.

Закінчилося нелегке, але веселе і цікаве трудове життя. Всі ми повернулися до рідного університету. В колгоспі ми ще більше здрожилися, краще пізнали один одного.

Студенти III курсу англійського відділу факультету іноземних мов.

ЗА 20 ДНІВ

З 27 вересня по 17 жовтня група співробітників нашого університету працювала в колгоспі «Іскра», Арцизького району.

Під час роботи переважна більшість наших товаришів працювали сумінно, являючи собою приклад в праці. Серед них М. І. Кириченко (наукова бібліотека), І. Крижанівська (геофак), К. Адобаш (біофак), В. Яєнська (ботсад), О. Український (кафедра фізвиховання) та багато інших. Вони багато зробили за ці дні.

Але, на жаль, були й такі товариші, які псували загальну картину: запізнювались на роботу, закінчували працювати передчасно і т. ін. Це т. Орленко (експериментальні мастерні), Шапошников, Волянський (фізінститут) та деякі інші. Цим товаришам слід було б задуматись над зауваженнями всієї групи і зробити певні висновки.

В. ІВАНЕНКО,
керівник групи.

Общий чит. зал

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, єДНАЙТЕСЯ!

Н-868534

наукою за Карадри

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 230 (729)

П'ятниця, 26 жовтня 1962 р.

Ціна 2 коп.

Філологи під час обідньої перерви.

Фото К. Ляльчука.

ПРИСВЯЧЕНО ГЕРОЇЧНІЙ ОБОРОНІ

З 8 по 10 жовтня в Будинку офіцерів проходила конференція, присвячена героїчній обороні м. Одеси в 1941 році. Конференцію організовував Одеський міськком КП України. Ф. О. Стаміков. Він коротко зупиняється на значенні цієї героїчної оборони м. Одеси, гаряче вітає захисників міста. Учасники конференції вшановують встановлення пам'яті тих, хто віддав своє життя за свободу і незалежність нашої Батьківщини. Після

чого кожний шматочок рідної землі. Сильний, озброєний з ніг до голови ворог не зламав опору солдатів, матросів і населення міста. Вони не лише оборонялися; а й не раз піднімалися в контратаки, завдаючи ворогові значних втрат. І лише після наказу Верховного Головного командування захисники залишили місто.

Учасників конференції вітали представники делегації міст-героїв: Києва, Волгограда, Севастополя, а також письменник Василь Кучер та член Комітету ветеранів війни тов. Левченко. З заключним словом виступив секретар міському КПУ І. Т. Липа. Він коротко підівів підсумки роботи конференції, вказав на величезне значення цієї події в житті міста. І. Т. Липа поставив перед істориками завдання — дослідити і исторично правдиво описати героїчну оборону міста Одеси.

Учасники героїчної оборони виступили на заводах, фабриках та в установах міста. Перед співробітниками Наукової та студентської бібліотек і студентами історичного факультету виступив Г. К. Коломієць. Він розповів кілька цікавих епізодів із бойового життя 25-ї чапаєвської дивізії, якою він командував в дні оборони Одеси.

П. БОНДАРЕНКО,
учасник конференції,
директор НБ ОДУ.

ДОРОЖИТИ ЧЕСТЬЮ СТУДЕНТА!

ВИСОКЕ СЛОВО „ЧЕСТЬ“

Слово «честь» має багато відтінків — за честь заводської марки бореться робітник, полум'яний заклик Надії Григорівни Заглади дорожити честю хлібороба схвильовав серця не лише колгоспників. Громадянин своєї країни охороняє честь вітчизни, є поняття чоловічої та жіночої честі і т. п.

Що ж таке честь?

Звичайно під цим словом розуміють почуття високої людської гідності. Заслужена честь дає право на повагу до тебе. Чесного ми називаємо людину пряму, відверту, яка живе і виконує свої обов'язки в суспільстві, в колективі без принижень та запобігань. Моя честь — це моя поведінка в суспільстві, мое людське обличчя. Чесна людина ніколи не може бути підлою, дворушною і не дозволить ставитись до неї з неповагою, поблажливо, тобто честь завжди виражається і в самоповазі. Правда, іноді, надмірна самоповага переходить у зарозумільність і пихатість, в неповагу до інших — межу повинне підказати почуття міри, яке залежить від загальної культури людини, виховання та самовиховання.

Будь-яке суспільство не байдуже до цього слова. Невипадково в традиціях та звичаях — неписаних законах, які передаються із покоління в покоління і які стали, часто непомітно для нас, частками нашого побуту і нашої свідомості, — існує поняття про збереження особистої честі в різноманітних людських стосунках.

Отже, честь розуміють як бездоганне додержання людиною загальнозвінаних правил поведінки в суспільстві. Але, безперечно, в цих поняттях, правилах поведінки у вигляді вимог, які ставляться до людини, розкривається те особливe, характерне для соціального устрою даного суспільства, класу, специфічне для певного людського колективу.

Розшукати секретаря комсомольського бюро на факультеті іноземних мов (вірніше, дізнатися, хто секретар) — ціла проблема.

В усякому разі, я витратила на це півгодини...

Для людини, яка рідко буває на факультеті іноземних мов, розібратися в лабіринті аудиторій, залів, різних лабораторій дуже важко. З досвіду попередніх візитів на факультет я знала, що дивитися в розпис занять не варто: написана одна аудиторія, а студенти — зовсім в іншій. «Ta ї ні до чого це, — подумала я, — не вже на факультеті не знають воєнка комсомольської організації?»

Свята простота! В цьому я дуже швидко переконалася... Із аудиторії повільно виходять студенти. Серйозні, заклопотані обличчя. Очевидно, дипломанти. Так і є. Впізнаю серед них Ю. Ковалеву. Років два тому вона була факультетським комсоргом.

— Скажіть, будь ласка, — звертаючись до них, — де знайти секретаря комсомольського бюро?

На мене дивляться нерозуміючими очима... Повторю ще раз питання. Починають згадувати:

— Це така руденька, худенька... — намагається пригадати одна із п'ятикурсниць.

— З англійського чи французького відділу, — додає інша.

— Погрібна, здається, її прізвище, чи Підгорна, — уточнює Ю. Ковалеву, — чи то з III, чи то з IV курсу.

„ЗА НАУКОВІ КАДРИ“

СТОР. 2. 26 ЖОВТНЯ 1962 р.

Поняття честі революціонера завжди пов'язується з боротьбою, з наданням переваг смерті перед ганчюкою і «життям на колінах». Всім нам полюбився вірш Є. Євтушенка «Три минути правди», в якому поет дуже вдало розкрив психологію честі простого кубинського хлопця, який обрав «три минути правди» замість довгого життя брехні.

Честь — високе людське поняття, яке багато до чого зобов'язує і багато вимагає від людини, від її поведінки.

Чи можемо ми ставити питання про особливу честь — честь радянського студента? На перший погляд, це питання зайве: почуття честі живе в переважній більшості студентської молоді. Однак говорити про нього треба, і говорити частіше.

В бесідах з багатьма викладачами стає зрозумілим — пригнічує почуття сорому за студента, який виплакує оцінку «3» замість «2», «4» замість «3». Так принижують свою людську гідність в дрібному. А чи вистоїть така людина у великому? Адже справа не в оцінці, — ніякими балами не можна оцінити свідомого людського самопрініження. Багато завжди говориться про шпаргалки. Але завжди слід підкреслювати те самопрініження і неповагу до себе і до своїх можливостей, що демонструють власники таких допоміжних засобів.

Честь студента — це оцінка всього його багажа — і знань, і праці, і ставлення до інших, до суспільства, колективу, і його мети, і тієї боротьби, яку він веде за все це. Кому багато дано, з того багато і питают.

В дні великої всенародної боротьби не можна залишатися останньою, не можна бути байдужим до всього. Необхідно ще і ще раз продумати своє життя, виміряти його мірою високих людських ідеалів.

БУДЬТЕ СВІДКАМИ!

(Пригодницька історія)

І вони відходять. А я стою і думаю: отже, перші кроки зроблено. Знаю, що секретар — дівчинка, руденька, худенька, з англійського чи французького відділу (а з якого все-таки?), III чи IV курсу, Погрібна чи Підгорна. Так, загадка нелегка.

Піду я краще в деканат.

...Секретаря в деканаті немає (скороочений робочий день). По списках груп перевірити не вдалося, — нема журналів. Помічаю групу студентів.

— Скажіть, ви не знаєте, на якому курсі вчитися секретар комсомольського бюро?

— Вибачте, я з вечірнього відділу, — відповідає одна.

— Комсорг факультету? — втрачається в розмову інша. — Знаю... Він на третьому курсі, зараз в колгоспі.

— Чому він? — думаю я. — Мені ж сказали, що комсорг — дівчинка. Худенька, руденька... Можливо, вона має на увазі слово «секретар». Тоді все вірно. Поговорю з нею, може, розкаже щось цікаве про комсомольську роботу. Комсорг в колгоспі, інтер'ю брати немає в кого. У членів бюро хіба? Але якщо навіть секретаря не знають...

— Погано у вас на факультеті. Вибори, довибори, перевибори. Ковалєва, Насековський, Курбатов... Тепер ще хтось. Прізвища навіть не знають...

— Погано у вас на факультеті. Вибори, довибори, перевибори. Ковалєва, Насековський, Курбатов... Тепер ще хтось. Прізвища навіть не знають...

— Думаю, що вона назве. Але в її очах — здивування:

— Як, ще хтось? Курбатов Володя. Я його мала на увазі. Він комсорг. Чи знову змінились?

Ох, дівчино, дівчино! Відсташти від життя на факультеті. Так, знову. Знову змінились. Факультетські комсорги міняються тут з космічною швидкістю. Не встигаєш запам'ятовувати.

Дзвінок з лекції. Швидко вибігаю з деканату: повинна ж я врешті-решт розшукати секретаря.

Лечу по сходах, заглядаючи в обличчя кожної світловолосої дівчини. Запитувати боюсь. Нарешті аудиторія. Людей багато. Мабуть, загальна лекція.

— Погрібна є в цій аудиторії? — запитую 2-х дівчат, які сидять за першим столом.

— У нас немає такої. Може, Підгорна.

— Так, так, Підгорна. (Треба же якось вийти із скрутного становища). Вони показують мені на дівчину, яка сидить за третьим столом.

Підходжу. Пильно відвілююся в обличчя.

— Вам комсорга? — діловим тоном запитує вона. — Я комсорг.

Нарешті!.. Розшукала...

— Так ви все-таки комсорг факультету? — вірю і не вірю почутому.

— Так. А чому «все-таки»?

В кількох словах передаю історію своїх шукань.

— То чому ж вас погано знають на факультеті? Мабуть, недавно

ЩО ТАКЕ „ЧЕСТЬ СТУДЕНТСЬКА“?

(Короткі інтерв'ю)

3. М. СЕРЕБРЕННИКОВА,

викладач:

— Честь студента? По-моєму, вона нічим не відрізняється від честі кожного радянського трудівника.

Б. І. НИЖЕГОРОДОВ,

викладач:

— Як кожна людина повинна бути громадянином, так і студент повинен у великому і малому дорожити честю свого вузу, велико-го і малого колективу в усіх видах учбової, громадської, спортивної роботи...

I. В. ГАНЕВИЧ,
зав. кафедрою історії КПРС:

— Честь треба оберігати. Це, по-моєму, досягається хорошим навчанням, успішним оволодінням своєю спеціальністю, вивченням і запровадженням у життя основ марксизму-ленинізму. Все своє життя, в усьому бути зразком для підростаючого покоління. Оце, мабуть, і є честь і обов'язок радянського студента.

ЦЕ ТРАДИЦІЯ

Питання студентської честі складне і обширне.

По-перше, це традиція. Наше студентство завжди було носієм передових поглядів, воно завждаво цікавилось прогресивними думками і не лише в галузі вузько спеціальних питань. Воно ніколи не стояло останньою бурхливої течії життя.

Радянське студентство завжди було і є прикладом для студентів світу. Його характеризують широкий світогляд, висока культура, зацікавленість своїм предметом — це питання студентської честі.

В. АНТОНОВИЧ,
студент V курсу хімфаку.

багатій грунтовні знання з історії, літератури, мистецтва. Студенти завжди і у всьому задають тон. Вони організовують цікаві дискусії, зустрічі, вечори. Вони — співувачі цікавих і важливих справ. Ми створюємо нові традиції. Висока ідейна підготовка і стійкість, культура поведінки і культура мови, пристрасть і гаряча зацікавленість своїм предметом — це питання студентської честі.

Змагаючись з політехніками

Другі жніва були в повному розпалі. На току кипіть робота: гуркоче віялка, підходять і відходять автомашини. А там, де працюють студенти, на очах ростуть купи кукурудзяних початків.

Добре працювали студенти III курсу істфаку А. Дідиченко, І. Проценко, М. Котигора та інші. Неможна сказати, що погано працювали студенти Я. Янчук, В. Кітогра, але все-таки вони не завжди суміліно ставились до праці.

По сусідству з нами — студен-

ти-політехніки. Наш курс викликав їх на змагання. Повні ентузіазму, молодечого запалу, який збудив у нас заклик Н. Г. Заглади, ми вирішили поборотися із студентами політехнічного інституту за честь студента і будь-що-будь перемогти у цьому змаганні.

— Добре працюють студенти, добросовісно, — так сказав про нашу роботу бригадир, і це була дуже радісна і приемна для нас оцінка.

О. СЕМЕРІН,
студент III курсу істфаку.

В повсякденному житті

Честь і гідність студента виявляються не лише в якихось особливих справах, а й у повсякденному житті. Звернемо увагу на звичайні, здавалося б, факти.

Хід і результат учбового процесу багато в чому залежить не лише від викладача, а й від студентів. Лекція може бути визначена як творчий процес, в якому беруть участь лектор і його аудиторія. Приємно і радісно читати уважним слухачам, які разом з лектором в думках вирішують поставлені ним проблеми. Прикладом такої уважної аудиторії цього учбового року є міг би назвати V курс філологічного факультету.

Але є чимало прикладів недбайлівого ставлення студентів до своїх обов'язків. Від викладачів кафедр філософії, які працюють з V курсом факультету іноземних мов, мені доводилося чути, що багато хто із студентів цього курсу порушують елементарні правила поведінки студентів на лекціях та семінарських заняттях. Студентам даного курсу слід би обговорити вищезазначені факти, які ганеблять честь курсу. Адже ділові якості і виховні навички сьогоднішнього студента — визначають обличчя завтрашнього спеціаліста.

Доцент С. Я. КОГАН.

Обрали ще в минулому на вчальному році. Відносно ж роботи... Її було дуже мало, та що

ПРАКТИКА—ВІДПОЧИНОК

У СЕРПНІ 1962 року група студентів-заочників істфаку, членів наукового гуртка історії КПРС, яку очолював доцент І. П. Нікіфорчук, побувала на практиці-експурсії в м. Ленінграді. За 10 днів практики студенти ознайомилися з скарбницєю світової культури — Ермітажем, оглянули його кладові, відвідали Російський музеї, Петропавловську фортецю, Музей Жовтневої революції, побували біля крейсера «Аврора», в Літньому саду, в Петергофі та інших визначних місцях Ленінграда.

Наше знайомство з містом Леніна розпочалося з Державного Ермітажу. В цьому всесвітчовідомому музеї зберігається понад 2 мільйони різноманітних пам'ятників культури та мистецтва різних епох і різних народів. Він був збудований архітектором В. Растреллі в 1754—1762 рр. в стилі російського бароко.

Роком, заснування Ермітажу вважається 1764 рік, коли до Зимового палацу прибула із-за кордону велика партія картин, куплених у прусського колекціонера, комерсанта Гоцьковського. З року в рік зростає кількість картин, скульптур, фарфорових виробів, шпалер, античних різьблених каменів, ювелірних виробів. З'являються такі шедеври, як «Даная», «Повернення блудного сина» Рембрандта, «Болото» Рейсаля, «Юдіф» Джорджоне, «Персей і Андромеда» Рубенса та багато інших.

В. В. Стасов — визначний представник демократичної художньої критики — говорив:

«То, що собрано в залах Ермітажа, заключає столько великолепних, драгоценных образцов человеческого гения, что каждый русский, не выезжая из Петербурга, может сказать себе, что он знает капитальнейшие образцы всего, что только есть лучшего в мире в созданиях искусства, и имеет верное понятие о величайших художниках древней Греции и новой Европы».

Крейсер «Аврора» громом своїх гармат сповістив усьому світу про початок нової ери.

В ніч з 25 на 26 жовтня (за старим стилем) 1917 року Зимовий палац взяли штурмом червоногвардійці та революційні частини армії та флоту.

Зимовий палац став музеєм для всіх. Ермітаж широко розкрив двері для трудящих країни.

У відділі історії культури та мистецтва країн Сходу ми познайомилися з найдревнішими культурами, починаючи з мистецтва Єгипту та Двориччя і кінчаючи мистецтвом Китаю. Ми бачили найдавніший пам'ятник письменства, якому більше 5 тис. років, — це кам'яна таблиця з давнім шумерським піктографічним письмом, цікаві глиняні таблиці з клинописними знаками.

Серед творів єгипетського мистецтва статуя одного з фараонів із чорного граніту. Всіх зацікавив тмутараканський камінь — велика мармурова плита з написом.

Наша група оглянула виставку «Героїчне минуле російського народу».

Серед 6 тисяч прaporів зберігаються бойові прaporі петровських полків, Суворовський прapor, який перенесли в 1709 році через Альпи російські солдати, прaporи, прострілені в боях Вітчизняної війни 1812 року. Тут же, на стінах, понад 300 портретів ге-

роїв Вітчизняної війни 1812 року, серед них — великий портрет М. I. Кутузова. «Галерею 1812 року» як пам'ятник російської слави оспівував О. С. Пушкін:

У русского царя в чертогах
есть палата,
Она не золотом, не бархатом
богата;
Не в ней алмаз венца
хранится за стеклом;
Но сверху донизу,
во всю длину, кругом,
Свою кистию свободной
и широкой
Ее разрисовал художник
быстроокой...
...Толпою тесною художник
поместил
Сюда начальников народных
наших сил,
Покрытых славою чудесного
похода
И вечной памятью
двенадцатого года.
Нередко медленно меж ними
я брожу
И на знакомые их образы
гляджу,
И мниться, слышу их
войнственные клики.
* * *

Ми оглянули скарбниці — кладові Ермітажу. Нам, студентам II курсу, які лише почали вивчати археологію, було дуже цікаво побачити скарби курганів Придніпров'я та Причорномор'я, а також Закавказзя та Середньої Азії.

НОТАТКИ ЗАОЧНИКА

В Ермітажі представлені комплекси предметів із Майкопського кургану (кінець III — початок II тисячоліття до н. е.). Серед звичайного набору похоронних речей епохи ранньої бронзи знаходитьться велика кількість різного роду прикрас — буси із золота, бірюзи та сердоліка, золоті діадеми, прекрасно виліті золоті та срібні фігурки биків, срібні кубки, на яких вигравірувані зображення тварин.

Надзвичайно цікаві для археолога і золотий гребінь із зображеннями на ньому воїнами (курган Чербомлік), і золота ваза із зображенням скіфів на привалі в кургані Куль-Аба), а також зброя скіфської знаті — короткі мечі з багато орнаментованими золотими рукоятками та ножнами, облицьованими золотом.

Після того була організована екскурсія по історичних місцях міста-героя, в якому жив і працював В. I. Ленін.

Повертаючись із Ленінграда, група студентів у 10 чоловік заїхали в Москву. Як тільки приїхали — одразу ж пішли огляди місто.

Наближаємося до Красної площі. До нас доносяться слова: «Увага, увага! Говорить Москва, говорити Москва. 12 годин 56 хвилин. Працюють усі радіостанції Радянського Союзу. Передаємо важливі повідомлення. 11 серпня 1962 року о 11 годині 30 хвилин на орбіту супутника Землі вийшов космічний корабель «Восток-3», керований майором Ніколаєвим Андріяном Григоровичем...». Нашій радості не було меж.

Є. ЧУМАК,
студ. II курсу
заочного відділу істфаку.

ВІН БАЧИВ НАРОДЖЕННЯ НОВОГО СВІТУ

(До 75-річчя з дня народження Джона Ріда)

«Свое життя я поділяю на два періоди: до зустрічі з Леніним і Жовтневої революції і після цієї зустрічі: раніше я бачив лише поверхню явищ, у Леніна я навчився розуміти їх суть...». Так писав Джон Рід в останній рік свого життя, ніби підводячи підсумки пройденого шляху.

Коли у вересні 1917 року Рід приїхав до Росії, він був уже уславленим журналістом, автором кількох книжок, ім'я його добре знати на його батьківщині — в США — і в Європі.

Рід рано порвав зв'язки з буржуазними колами, до яких належав за народженням. Ще бувши студентом Гарвардського університету, він зближався з американськими соціалістами, працює в одному з найбільш радикальних журналів США початку ХХ століття — «Маси». Свою қар'єру

журналіста Рід почав у 1913 році, коли опублікував нещадно правдивий звіт про страйкову боротьбу текстильників міста Петерсона.

Репутацію сміливого журналіста, який уміє правдиво висвітлювати події, Рід закріпив своїми

репортажами з Мексики. Початок першої світової війни Рід зустрів без будь-яких вагань. Назва однієї з перших статей — «Війна торгівців», — якою Рід відгукувався на війну, визначає ставлення до неї автора.

Розкривши справжні причини війни в Європі — зіткнення інтересів імперіалістів, Рід закінчував статтю висновком: «Це не наша війна».

Вже в 1916 році, перебуваючи в Росії, Рід побачив не тільки картини розрухи, зліднів, але й величезні, невичерпні сили російського народу. Він писав про «могутній, руйнівний вогонь», який «палахкотить під поверхнею широкого, неспокійного моря російського життя», і чекав, що вогонь вихопиться назовні.

Політичне чуття не обмануло Ріда. Звістки, що надходили з Росії, зміцнювали його переконаність у тому, що там розгортаються події величезної ваги, починається боротьба «за встановлення на землі нового людського суспільства».

При першій же нагоді Рід вийшов до Росії і прибув до Петербурга у вересні 1917 року. Він поставив перед собою завдання сумлінно, об'єктивно розібратись у політичній обстановці, вивчити й дослідити те, що відбувалося в Росії. Ко-

ристуючись правом журналіста, він відвідує штаб більшовиків у Смольному, оплот контрреволюції — резиденцію Тимчасового уряду,

Зимовий палац, їздив на фронт під Ригу, розмовляв з різними людьми, збирав газети, листівки, прокламації різних політичних партій. Разом з штурмуючими загонами червоногвардійців він ввійшов до Зимового і бачив падіння Тимчасового уряду, був на II Всеросійському з'їзді Рад, не раз слухав виступи В. I. Леніна, особисто познайомився з ним. З повною підставою Рід міг заявити: «Я бачив народження нового світу».

З революційного Петербурга Рід посилив на батьківщину серію статей під назвою «Червона Росія — триумф більшовиків». Це було першою правдивою інформацією за рубежем про Жовтневу революцію. Рід характеризував більшовиків, як єдину в Росії партію, яка має ясну програму, здатну задовільнити вимоги народних мас.

Діяльність його дуже стурбувала американське посольство, агенти якого стежили за письменником, і хоч Рід зінав, що чекає його після повернення на батьківщину, він на III Всеросійському з'їзді Рад у присутності В. I. Леніна дав урочисту клятву: «Товариши, я прийшов сюди дати клятву великій російській революції. Тепер я вирушаю до країни запеклої реакції, до країни капіталу. І я обіцяю вам, що розкажу американському пролетаріату про все, що відбувається в революційній Росії».

Свою обіцянку Рід виконав.

Вийшла в світ книжка «Десять днів, які потрясли світ». В передмові до російського видання цієї книжки В. I. Ленін писав: «Правдивий і надзвичайно жваво написаний виклад подій, таких важливих для розуміння того, що таке диктатура пролетаріату».

Участь у подіях Жовтневої революції істотно змінила світогляд Ріда і його творчий метод. Письменник не приховує свого співчуття революції, ототожнюює себе з нею, глибоко вникає в суть подій, пристрасно доводить історичну необхідність революції, її велич.

В книжці правдиво показано революційну творчість мас у період завоювання влади. Силу більшовиків Рід бачить у тому, що «вони взяли неоформлені мрії мас робітників, солдатів і селян і на них побудували програму своїх дій».

Всі кращі риси народу — його прагнення до свободи, миру, до соціальної справедливості, мудрість партії більшовиків — все це втілене Рідом в епічно величному і разом з тим людяному в своїй простоті образі вождя революції — Леніна. Це один з перших образів вождя, створених у світовій літературі.

Восени 1919 року Рід повернувся до Росії. В тяжкий для нашого народу період громадянської війни, голоду, розрухи він визнав своїм обов'язком революціонера-інтернаціоналіста бути разом з борцями за новий світ. На II конгресі Комуністичного Інтернаціоналу Рід представляє американську Комуністичну партію, одним з організаторів якої він був.

Після поїздки в Баку на з'їзд народностей Сходу Рід захворів на тиф і 17 жовтня 1920 року помер. Труна з тілом письменника п'ять днів стояла в Колонному заливі Будинку Спілок. Трудячи Москви проводжали його в останній путь до Кремлівської стіни, де Рід похованій разом з героями революції. Вдова Ріда, американська журналістка Луїза Брайант, згадувала, як згодом після похорону кілька червоноармійців, проходячи по Красній площі, зупинилися біля його могили, зняли шапки, і один з них з пошаною сказав: «Хороший був хлопець! Він об'їхав усю земну кулю заради нас. Він був один з наших».

У цих словах виражена оцінка, яку дав радянський народ своєму американському другові, революціонеру-інтернаціоналісту.

Доцент Б. ШАЙКЕВИЧ.

БУРХЛИВІ ЗБОРИ

лише збирянням членських внесків. Нічого не зробила профспілкова організація курсу для попілшенння трудової дисципліни, та й сам профспілків не завжди був прикладом для інших.

Член партбюро факультету Ю. Варбанець в своєму виступі справедливо зауважив, що профспілків зовсім не цікавиться побутом студентів. З критикою роботи профспілків виступили М. Щуровський, Е. Волкова, В. Толстиков, В. Замуленко, П. Салтановський, П. Кліщевський та інші.

Збори обрали нового профспілка П. Дерія. Бажаємо йому уникнути помилок попередника!

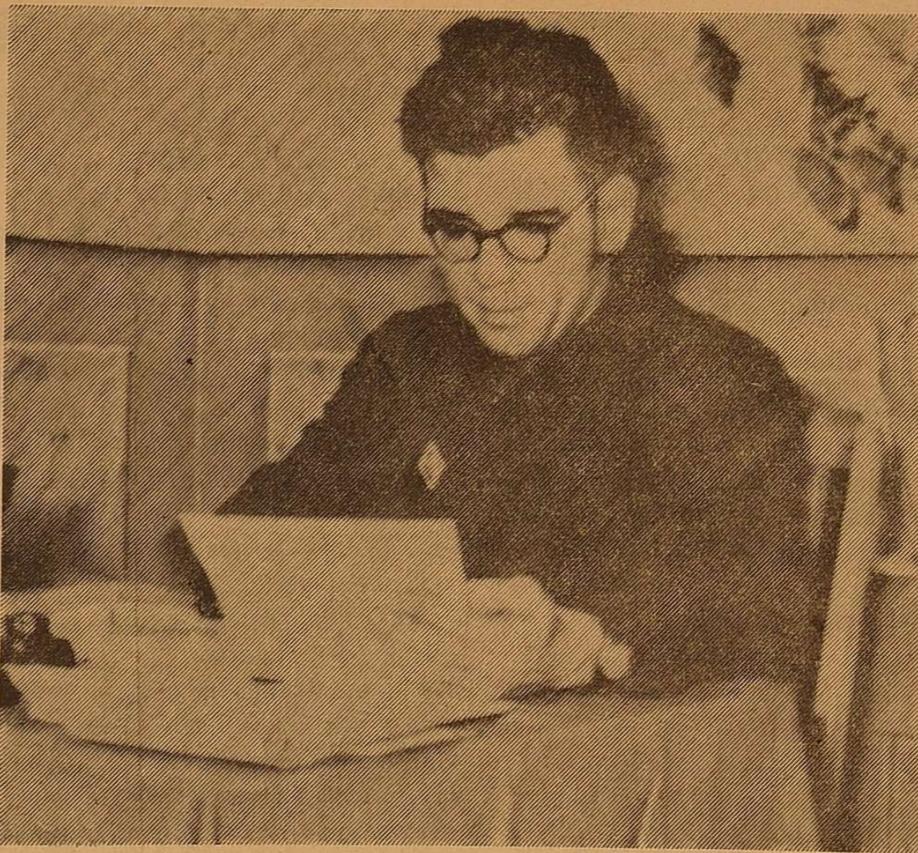
Л. МАЙРОВ,
студент V курсу істфаку.

УВАГА! УВАГА!

З 26 жовтня по 3 листопада в Піонерському парку проводитиметься комсомольсько-профспілковий крос на честь великого свята — 45-х роковин Великої Жовтневої соціалістичної революції.

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА

ДАВНІЙ ЗНАЙОМІЙ

Старшокурсники дуже добре пам'ятають випускника філфаку Валентина Мороза. Пам'ятають і як автора віршів, які частенько з'являлися в нашій багатотиражці, і як активного літстудійця.

Пам'ятають старшокурсники і про те, що вправність Валентинова у віршуванні не завжди відзначалась довершеністю. За це йому справедливо дорікали на засіданнях літературної студії, в приватних суперечках.

І тепер, коли цієї осені видавництво «Радянський письменник» випустило в світ його збірочку поезій «Говоріть, колоски, говоріть», приемно переконатися, що перо Морозове добренко загартувалось.

Поета хвилюють події і явища сьогоднішнього дня. Він співає про геройку ціліні, про завоювання космічного простору радянськими людьми, про мирну працю нашого народу, про свою неспокійну молодість. Його кліче, як сам він признається, «нова, нерозвідана тема».

Навіть коли В. Мороз звертається до давнього болгарського фольклору (драматична поема «Земля і Слово»), то й тоді він не пориває з сучасністю, праугне бути на передньому краї життя, ганьбить байдужих, для яких тихе власне життя — над усе.

Вихід першої книжки підбадьорив Мороза, і він уже підготував другу — «Ми — земля». Тема її — наші зелені і космічні будні. Від першої збірочки «Говоріть, колоски, говоріть» вона відрізняється ширшою масштабністю думок, узагальнень. Але де б не витала поетова думка, вона завжди має під собою твердий земний ґрунт.

В другій збірці ще більше буде сонця, світла. Адже уже в першій поет зізнається:

«Сонце
Обняло мене теплими, ніжними
Дівочими проміннями-руками,
Поцілувало прямо в серце...
І від того я, люди,
Такий сонячний-сонячний...».

В. СОФОРЧУК.

Розкраю, розмаю і міцно вгнуздаю.

О юності сило! О буйна, як хвиля,
Ти будеш творити! Так серце звеліло.
Так серце звеліло — підводить заводи,
Мартени щоденно у небо підводить.

І дихати, дихати; дихати вітром
На полі привітному і непривітному.
Без пози, без крику — роботу велику.
Бо сили у серця — не грами, а тонни!

І символом юні двадцятого віку
Ідуть ешелони, ідуть ешелони...

Хай людям відається
За працю сторицею,
Хай стане, хай стане
Земля палящею.

Одспівали
люди на обжинки.
І, мов перші порухи зими,
Тихо-тихо падають сніжинки,
Змахуючи білими крильми.
Срібні струни хтось перебирає,
Музику ллючи неголосну
Про спокійну радість урожаю,
Про тривогу за нову весну.
І живе, немов зерно в землиці,
Рухається, мов саме життя,
У прекраснім лоні трудівниці
Перше, ненароджене дитя,
Перші, віковічні мрії жінки,
Долі хліборобської привіт...
Тихо-тихо падають сніжинки,
Чисті, світлі, наче білий світ.

Люлі, синочку маленький,
Люлі...
Не бійся, мама про все забула
І гуркіт Братська, і гул
Донбасу —
То невелика данина часу.
Та й ти, синочку, факт
не останній:
Твої гарненькі чорненькі вії
Згодяться мамі для оправдання
Перед супутниками по мрії.
Так, мрії збуваються
або забуваються...
І добре, рідна, що нам з тобою
Щодень — до бою, щодень —
до бою.

Редактор М. ПАВЛЮК.

На могилі Жани Лябурб в Одесі

Мармуровий прапор надмогилка
у руках робітників планети.
Нам ішлось лишилося небагато —
Двадцять кроків.
Двадцять кроків — і нагорі
станем, Перещіпним все, що ми зробили.
І застромим мармуровий
прапор
На вершині.

Анатолію ЯН

В мені шумить гіллям сосновий бір,
Опівдні тане сніг, а ніччю — випадає...
Я раздумам своїм не маю мір,
А почуттям я перепон не маю,
Вони пливуть в життєсплетінні діл,
Як синій вітер у зеленій кроні,
Всього мене розкрають навпіл,
Тривожно кров'ю стукаючи в скроні.
А бір шумить... І крапає з гілля
Весна лютнева краплями на серце..
Нехай би краще, крикнувші здаля,
Ввірвалась в мене біла заметиця.
Вона, як я, в неспокої живім.
Вона бунтує весело, не тоскно.
Сідайте близче, я вам розповім,
Про що в мені шумлять тривожно сосни.

ПАМ'ЯТИ БАТЬКА

Знову перечитую слово за словом
Жовкливий папір, наче долю
свою:
«Ваш чоловік, командир наш,
під Львовом
Смертю хоробрих поліг
у бою...».
Де поховали — степи тільки
знають,
Квіти, які в головах зацвіли,
Вітер, який там на волі гуляє,
Роси холодні, що в травах
лягли.

Так би хотілось знайти
ту могилу,
Мовчки припасти до неї
рудьми
І, не здергавшись, — бо то
понад силу,—
Землю зросити рясними
слізми.
Тільки вже годі сьогодні
й шукати...
Ta не сковаю скорботу в собі—
де не зустріну могилу солдата,
Голову мовчки схилю у журбі.

Здіймаються гори і падають гори.
І трудно у морі, житеїському морі.
Бо хвиля, бо хвиля розправила крила,
Догнала, упала, і раптом накрила,
І раптом зімкнулася над головою,
Готова до бою, до впертого бою.
Важкою рукою людською розкрою
Ту хвилю од краю до другого краю.
Та хвиля гаряча — стихія юнача.
Я в ній захлинувшись не хочу тим паче.
Я знаю, я знаю, ту хвилю здолаю,

Ясні надвечір'я — осіння відрада,
У перших морозах — стільки поезій!
Та й сонце, підхоплене вітром, падає,
Як жовте-жовте листя з берези.
А там, на обрії, спалюють сонце,
Горить багато з ледь чутним сумом.
Палає захід безмовно, сонно,
Мов синій дим, напливає сутінь.
І пахне димом, осіннім димом,
Хвилюючим хмелем ріллі пухкої,
Якимсь невимовним і невидимим
Любові вистоянім напоєм.
Красу надвечірню — на серце приємлю,
Тривожно і збуджено дихають груди...
Напевно, тому й закохалися в землю
Ми — люди. Сини її радісні — люди.

Рветься море, стогне
море,
І кричить розpacно вітер,
Чорні хвилі, наче гори,
В берег б'ють несамовито.
Що ж ви думаете — море
Тільки горде і бурхливе?
Є і в моря чорне горе,
Що зміняє дні щасливі.
В темні нощі невеселі,
Море важко так ридає.
Не ходіть тоді на скелі,
Не чекайте кінця-краю.
Вранці буде тихий шерех,
Буде ясно і прозоро.
А тепер не йдіть на берег,
Дайте виплакатись морю.

Сійся, родися,
Жито, пшенице,
Всяка пашнице
Скрізь по окопах,
Де йшли бої,
Де гинули люди —
Брати мої.
Зелено, густо,
Буйно роди,
Де вбитого батька
Шедрі сліди,
Тягнися до сонця
Вище, вище
Тутим колоссям
На кладовищах.
Сійся, родися
По всій планеті,
Руйнуй полігони,
Бомби, ракети.

Мрії збуваються,
або забуваються,
Або над мріями насміхаються,
Або кладуться далекі далі
В альбом сімейний —
і то подалі,
Щоб не згадати, щоб не почути,
Як свіжим вітром
світанок діше.
Щоб тільки юність
не повернути,
Не розбудити сімейну тишу.